

विश्वाङ्ग adj. in allen Gliedern befindlich AV. 9,8,4.

विश्वाची (विश्वा + च) Kā. zu P. 6,3,92. 95, Vārtt. 3, Schol. 1) adj. f. etwa allgemein: या विश्वाची विद्ध्यमानस्तु RV. 7,43,3. विश्वाच्या धिया 9,101,3. स विश्वाचीरि चिष्टे धृताचीः 10,139,2. — 2) subst. f. a) eine Personification (nach der letzten Stelle) VS. 13,18. N. einer Ap-saras Vāpi beim Schol. zu H. 183. MBh. 1,3055. 3172. 4821. 2,893. HARIV. 1636. 12475. R. 2,91, 17. BRAHMA P. in LA. (III) 50,18. Mārk. P. 106,59. Vāhni-P. im CKDr. — b) eine best. Krankheit: Lähmung der Arme und des Rückens Suçr. 1,256,9. 339,6. 360,19. Çārṇa. Sām. 1,7,70. 2,43,15. — Vgl. विश्वाच.

विश्वाजिन (विश्वा + ज) m. N. pr. P. 6,2,106, Vārtt. 1.

विश्वातीत adj. über Alles erhoben Verz. d. Oxf. H. 196, a. No. 435.

विश्वात्मक adj. das Wesen der Welt bildend PRAB. 117,2.

विश्वात्मन् m. die Allseele MAITRUP. 5,1,6,6. MBh. 12,11232. 14,1485. KUMĀRAS. 6,1,88. VARĀH. BRH. S. 1,1. BHĀG. P. 1,2,32. 8,30,41. 3,3,19. 4,6,3. 7,38. 14,19. 20,19. 8,3,26. 9,16,27. WEBER, RĪMAT. UP. 319. oft Viṣṇu so genannt, daher als N. Viṣṇu's aufgeführt Verz. d. Oxf. H. 185, a. 5. — विश्वात्मन् so v. a. dem ganzen Wesen nach, vollständig (kennen) HARIV. 11293 nach der Lesart der neueren Ausg.

विश्वाद् (विश्वा + 2. द) adj. Alles aufzehrend: Agni RV. 8,44,26. 10,16,6. AV. 3,21,4. ÇAT. Br. 12,5,1,14.

विश्वादर्श (विश्वा + दृ) m. Titel einer Schrift Verz. d. B. H. No. 1052. 1264.

विश्वाधायस् m. ein Gott CKDr. nach SIDDH. K. — Vgl. विश्वाधायस्.

विश्वाधार (विश्वा + धा) m. die Stütze des Alls PAÑĀK. 2,5,44. WEBER, RĪMAT. UP. 350.

विश्वाधिप m. der Herr des Alls ÇVETĀÇV. UP. 3,4.

विश्वाङ्ग (विश्वा + ङ) VS. PRĀT. 3,92. 101. 5,37. AV. PRĀT. 3,9. P. 6,3,129. 1) adj. auf alle Männer (Menschen) bezüglich, alle Männer umfassend, bei allen Menschen vorhanden u. s. w. (vgl. विश्वकृष्टि) NAIGH. 5,5,6. Nīr. 7,21,23. 11,9,12,20. Savitar RV. 1,186,1. 7,76,1. Indra 10,50,1. विश्वानरस्य वृत्तिमनानतस्य शर्वसः 8,37,4. — 2) m. N. pr. gaṇa विदादि zu P. 4,1,104. अथादि zu 110. als Gottheit Ind. St. 3, 237, a. Vater des Agni Verz. d. Oxf. H. 69, a, 36. fg. ein neuerer Autor, = ब्रह्मभार्य HALL 147. — Vgl. वैश्वानर.

विश्वाङ्ग m. N. pr. eines Fürsten KATHĪS. 113,9. — Vgl. विश्वतर.

विश्वापुष् (विश्वा + पुष्) adj. VS. PRĀT. 3,100. allgemeines Gedeihen schaffend: रयि RV. 1,162,22.

विश्वाप्सु (विश्वाप्सु Padap.) adj. RV. 1,148,1 nach dem Comm. so v. a. नानाद्वय, wohl = विश्वप्सु.

विश्वाभू (विश्वा + 2. भू) adj. VS. PRĀT. 3,100. in Allem —, allenthalben seiend RV. 10,50,1.

विश्वामित्र (विश्वा + मित्र) 1) m. VS. PRĀT. 3,101. 5,37. AV. PRĀT. 3,9. P. 6,3,130. 2,106, Vārtt. 1. 165, Vārtt. N. pr. eines berühmten Rshi, mit dem patron. Gāthina (Gādheja), öfters zusammen mit Gāmadagni genannt, Hauptverfasser von RV. 3. Nīr. 2, 24. TRĪK. 2,7,20. H. 850. RV. 3,53,7. 12. 10,167,4. AV. 4,29,5. 18, 3,15. fg. AIT. Br. 6,18. 20. 7,16. fg. ÇAT. Br. 14,5,2,6. TS. 3,1,2,3.

5,2,2,4. PAÑĀK. Br. 14,3,12. ÇĀÑKH. Çr. 15,21,1. ĀÇV. GRH. 3,4,2. नृधार्तश्चातुम-यागादिश्वामित्रः श्वजाधनीम् । चण्डालस्तदादाय धर्माध-मविचक्षणः ॥ M. 10,108. VP. 371. °प्रभृतयः प्राप्ता ब्रह्मत्वमव्ययम् MBh. 1,5432. 5,3907. fgg. 9,2296. fgg. 13,246. fgg. HARIV. 440. 725. fgg. 1437. fgg. 1766. fgg. 14148. R. 1,20,2. fgg. Spr. 2833. VP. 264. 400. 404. fg. RĀĀ-TAR. 4,646. sein Zwist mit Vasishṭha MBh. 1,6710. fgg. 9, 2365. fgg. R. 1,51. fgg. VP. 373, N. 9. Verfasser eines Gesetzbuchs Ind. St. 1,22. 233. fg. 467. Verz. d. B. H. No. 1017. Verz. d. Oxf. H. 266, b, 20. 268, b, 40. 270, b, 44. 279, a, 52. KULL. zu M. 3,254. des Dhanurveda Ind. St. 1,21. °कल्प 470. ein medicinischer Autor Verz. d. Oxf. H. 311, b, 39. Schullehrer (दार्काचार्य) LALIT. ed. Calc. 142, 4. fgg. Gāhnava PAÑĀK. Br. 21,12,2. विश्वामित्रस्य संज्ञयः 1. dafür auch kurzweg विश्वामित्र m. N. eines Katuraha KĪTJ. Çr. 23,2,14. auch = विश्वामित्र-स्यानुवाकः PAT. zu P. 4,3,133. विश्वामित्रस्यायदाहम् und विश्वामित्र-स्यात्यर्थः Namen von Sāman Ind. St. 3,237, a. pl. Viçvāmītra's Geschlecht RV. 3,1,21. 18,4. 53,13. 10,89,17. AV. 18,3,6. 4,54. PRAVA-RĀDHJ. in Verz. d. B. H. 56,34. fgg. Etymologie des Namens MBh. 13, 4493. Mārk. P. 8,234. fg. — 2) f. या N. pr. eines Flusses MBh. 6,334 (VP. 183); vgl. विश्वामित्रनदी 3,8362. — Vgl. वैश्वामित्र.

विश्वामित्रनदी f. N. pr. eines Flusses; vgl. विश्वामित्र 2).

विश्वामित्रप्रिय 1) adj. Viçvāmītra lieb. — 2) m. a) der Kokosnussbaum ÇABDAR. im CKDr. (sollte नारिकेल etwa aus कार्तिकेय verdorben sein?). — b) Viçvāmītra's Freund, Boim. Kārttikēja's MBh. 3,14635.

विश्वामृत adj. etwa für allezeit unsterblich MAITRUP. 6,9. = विश्वमृ-तपसि जीवयसि Comm.

विश्वायन adj. überall hindringend, allwissend: ब्रह्मन् HARIV. 11293. विश्वामृतनः die neuere Ausg., welches NĪLAK. durch साकृत्यात् vollstän-dig, ganz erklärt.

विश्वायु (विश्वा + आयु) 1) adj. so v. a. विश्वकृष्टि. Agni RV. 1,27,3. 67,6. 10. 68,5. 128,8. 6,4,2. Varuṇa 4,42,1. Indra 1,9,7. 6,17,9. 8. 2,4. 10,104,9. Soma 9,86,41. Pūshan 10,17,4. राधस् 1,37,1. 5,53, 13. सखा 1,129,4. 6,33,4. अवितर 34,5. तत्र 7,34,11. रयि 9,4,10. — 1,73,4. 3,31,18. 10,144,1. VS. 1,4. 22. 18,54. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Purūravas von der Urvaçī HARIV. 1373. 1414. zu den Viçve Devāḥ gezählt (wie Purūravas) MBh. 13,4359. Es könnte auch विश्वायुस् angenommen werden. — 3) n. alle Leute: मृते इहे अयं विश्वायुं धायि RV. 4,28,2. 6,20,5. शुद्धं परिं प्रदत्तिषिद्विषायवे नि शिष्यः 10,22,14. möglicher Weise auch 4,42,1; s. u. 1).

विश्वायुपोषस् adj. allen Menschen Gedeihen schaffend: रयि RV. 1,79, 9. 6,59,2.

विश्वायुवेपस् adj. alle Leute erregend, — erschreckend RV. 8,43,25.

विश्वायुस् (विश्वा + या) n. in einer Formel Gesamtleben, Gesamt-gesundheit TS. 4,4,2,2. ÇĀÑKH. Çr. 17,12,6. 11,5.

विश्वारौन् (विश्वा + रौन्) adj. (vor vocalisch anfangenden Casusendun-gen विश्वारौन्) P. 6,3,128. VOP. 3,135. allherrschend TS. 1,3,2,1.

विश्वारुद्र m. N. pr. eines Mannes RĀĀ-TAR. 7,618. 622. 630.

विश्ववत् (von विश्व) adj. etwa allgemein in einer Formel TS. 3,5, 6,2. Beiw. der Gaṅgā MBh. 13,1849. nach NĪLAK. = विश्वमवती पा-